

baš za velike zasluge njegove malobrižnosti; ter ob enem praznovanje zmage povodom volitev velikoposestnikov v okrajni zastop, pridobljene seyeda v potu obraza po raznovrstnih nepravilnostih. In ti potem niso mogli čakati primerne časa za vredno obhajanje, marveč morali so dati duška svojim veselja prenapoljenim srcem in opitim želodcem v jako nevgodnem vremenu. Na predvečer praznika Marijnega oznanjenja in resnobni čas velikega tedna je bilo, ko se že sploh povsodi opustijo in celo prepovejo enake norije, ali ti so spravili celo drhal vsakovrstnih kričačev, med koje so se uvrstili „bombenfest“ volilci in mnogo prvakov umirajočega „rajha“, ki so splošno jako navdušeni brez konca in kraja kričali „Hoch“. Malo, pa se je bilo bati, da jih res skupno prestavi božja previdnost iz slovenske zemlje v njih zaželeno domovje. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz seje drž. zboru z dne 11. maja se poroča, da je bilo več predlogov izročeni dotičnim odsekom, tako predlog, naj se prenapravi postava o trgovskih konkursih, ker ona ne kaznuje dovolj ostro „goljufnih krid“. — Včeraj je bila zadnja seja v drž. zboru pred binkoštni in na vrsti so bili istotako manjši predlogi posameznih poslancev. Tacih predlogov stavi se v tej dobi veliko, toda zna se že naprej o njih, da ne bode iz njih postave, vsaj ne iz njih večine. — V Pragi odpre dnes nadvojvoda Karol Ludvik deželno razstavo in poda so tje tudi več ministrov in pravi se, da je razstava velika in lepo znamenje za bogastvo českih obrtnikov. — Na srednjem Štajarji je Mura napravila veliko škode in je v resnici treba, da se ji struga vravna. Dežela je sicer že veliko denarja za to izdala, ali kakor je podoba, bode še nam globlje seči v žep, predno se delo dogotovi. — Slov. politično društvo „Straža“ je izdalo posebno knjižico „o šolah na Koroškem“ in priporoča v njej slov. občinam, naj se obrnejo do c. kr. ministerstva s prošnjo, naj vlada odpravi žalostne razmere, ki so v ljudskih šolah po slov. krajih. Dež. šolski svet tega noče storiti, naj torej vlada sama seže vmes! — V Velikoveci odprejo na binkoštni ponedeljek slov. posojilnico; ona že zdaj bode nemškutarjem v oči, kaj se tle bode, ko jim iztrga slov. kmete iz njih krempljev! — Mestni zastop v Ljubljani se hvali, da dobro gospodari; dolga ni treba mestu delati, da-si potrosi vsako leto za nove naprave čer 200.000 fl. Kaj takega človek rad bere, kajti pri vseh občinah se ne gospodari tako srečno! — Na Krškem polji so v zadnjem meseci odkopali 50 rimskih grobov in našli so v njih več znamenitih starin. — Drž. poslanec

za Gorico, grof Coronini predlaga v drž. zboru, naj se napravi posebna sodnija za razne volitve, zoper katere se ugovarja. Nam se ne vidi, da je za to posebne sodnije treba, posebno še zato ne, ker bi bila draga. — Da želé Italijani v Trstu c. kr. vseučilišče, se ve, da laško, to je znano, doslej pa je to še pač le želja in nič ne škoduje, če še ostane tudi naprej tako. — V Dalmaciji se širi razpor med hrvaškim in srbskim ljudstvom, najbolj zato, kar je hrvaško katoliške, srbsko pa pravoslavne vere; se ve, da ne manjka na obeh straneh hujskačev. — Hrv. sabor snide se dne 21. maja v Zagrebu in dobi v posvetovanje nagodbo gledé na zemljiščno odvezo. Če obvelja ta nagodba, potem izgubi hrv. dežela 3 milj. in jih ji vzame madjarska vlada, da-si nima do njih pravice. — Veliko se govori o samomoru B. Grünwalda, ogerskega drž. poslanca, iskal je drž. službo, pa je ni dobil in to mu je neki zmedlo možjane. Bog se ga usmili!

Vunanje države. Verno katol. ljudstvo si je bilo v strahu, da bode trpelo zdravje sv. očeta Leona XIII. vsled strahú, ki ga je napravilo v mestu razrušenje smodniške tovarne blizo cerkve sv. Pavla; toda hvala Bogu, sv. oče so po polnem zdravi. — Po vsej Italiji se toži ljudstvo, da mu manjka zaslužka, 4 do 5 milj. delalcev si išče dela, pa ga ne najde, ali le za pičlo plačilo. Zares zedinjena Italija nima sreče! — Prejšnji „vsemogoči minister“ Crispi je zbolel in je potegnil iz Rima v Napolje. — V francoskem mestu Bezancou zboruje „velika loža“ t. j. društvo freimaurerjev in kujejo načrte, kako da zatrejo najhitreje kat. cerkev v republiki. Zastónj! Katol. cerkev stoji na trdi skali, in tudi v sroci francoskega ljudstva. — Znani general Boulanger hoče se vrniti na Francosko, ali brž, ko stopi na francoska tla, seže žendar po njem ter ga vtakne v luknjo, kajti pred dvema letoma so ga obsodili na več let v ječo. — V Angliji se kaže, da pridejo liberalci po novih volitvah do vlade. Angleški liberalci pa niso to, kar so pri nas liberalci, ampak oni so katol. cerkvi prijazni in izlasti še Ircem. Na čelu teh liberalcev je lord Gladstone, mož plemenitega srca. — Nemški cesar Viljem II. je še mlad in jako rad govori; s tem pa si brž dela več škode, kakor pa koristi, kajti ljudje preobračajo radi njegove besede. Tako se godi njegovim besedam v Düsseldorfu: „V moji deželi je le eden gospodar in ta sam jaz!“ Ta beseda velja neki zoper Bismarcka. — Ruska država je hotela nekaj milj. na posodo, ali Rothschild v Londonu je terjal za to, naj ruska vlada ne požene judov iz dežele. Car pa je na to rekel, da ne potrebuje — posojila. Judje po takem morajo iz dežele, ako niso že ruski državljani. Tacih pa ne bode veliko; če jih le mi kje ne dobimo! —

Srbska kraljica Natalija je odrekla želji vlade, naj se preseli iz Belega grada ter hoče torej ostati še dalje blizu svojega sina, kralja Aleksandra. — Turski sultan je privolil v to, da smejo ruske ladije memo Carigrada v Črno morje. Nekaj časa pa se je branil tacihi ladij, češ, da so mu one nevarne. — Na otoku Krf, ki je v grški oblasti, se godi judom hudó, ker jih drugo ljudstvo ne pusti iz hiš. Med judi je vsled tega veliko straha in trpijo že glad. — Iz Afrike prihaja čemdalje hujih poročil o italijanskih vojakihi; po teh bi se jako ostudno obnašali v Masavi, vendar pa upamo, da ni vse resnično, kar se pravi o njih, izlasti o častnikih. — V Ameriki je malo ptičevpevcev in zato jih dobijo sedaj od nas, iz Evrope; vrabljev pa je ondi že preveč. Pred par desetletji še so le tje prišli, sedaj so jim pa že v nadlego.

Za poduk in kratek čas.

Turki v Podravji leta 1532.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Med tem se je glavna vojska razlila, kakor grozna povodenj, čez Plač in Šentilj v Slovenske Gorice. Bliskoma se je glas raznesel po vsej pokrajini, da se Turek bliža.

Da bi prebivalstvo bilo kolikor, toliko pripravljeno na razbojniški pohod kletega sovražnika, izdal je deželni glavar Ungnad nastopni ukaz:

„V turškeji sili naj spravi slednji ženo, otroke, živež in druge take reči, katerih ne potrebuje neobhodno doma, v mesta in gradove. Z živino in drugim imetjem naj beže v varne kraje, kadar bodo čuli strel in videli kresove na doli imenovanih mestih. Ljudje na kmetih naj poderó strehe s hiš, naj odpeljejo živež, da ne bode požar toliko škodoval. Za streljanje in zažiganje kresov so določeni nastopni kraji: Borel, Rogačka gora, Štatenberg, sv. Martin na Pohorju, Ptuj, Vurberg in Maribor.

Ako počita na teh krajih dva strela, kaže to, da se sovražnik bliža; trije strelji pomenjajo, da je sovražnik že zelo blizu; če počí četrtilkrat, znači to, da naj hiti vsak graščak z oroženim konjem v Maribor; ako pa počí petič in se kres zažge, mora vsakdo, ki je sposoben za vojaka, iti v Bistrico“.

To je bil nekak telegraf.

Bežal je torej, kdorkoli je mogel; ali v Slovenskih Goricah, še bolj pa na Ptujskem polji, je bilo težko se kam skriti pred divjimi tropami. Lažje so ljudje oteli sebe, živino in drugo imetje ob vznožji Pohorja in goratega Kozjaka. Okoličani Mariborski so zvečine pobegnili v mesto; celo Kamniški župnik je ubežal

tja. Preplašeno je tekalo vse. Groza in strah sta spreletela slednjemu srce; toda največje gorje zadelo je one, ki niso nikamor bežati mogli. Turki so besneli požigajoč, razdejajoč in moreč. Obupni krik ubežnih in ujetih se je razlegal do neba. Slovénske Gorice je pokrival gost dim gorečih cerkev in hiš, da je zaslanjal solčno svetlobo; noč so pa razsvetljevali neštevilni požari po gričih in dolih. Od hiš in cerkev ni ostalo drugega, nego grozno pogorišče, s katerega se je valil dim smrdeč.

Turki so upepelili in opustošili Šentilj, Jarenino in sv. Jakopa. V Jarenini ima jeden zvon ta^{le}le napis: „Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango; 1532 Turcus devastavit Stiriam;“ to je slovenski: „Žive zovem, za pokojniki jokam, strelo lomim; leta 1532 je Turčin opustošil Štajersko deželo“. Zatorej je tri leta poznej lavantiski škof Renner znova posvečeval vse omenjene cerkve in blagoslavljal pokopališča, ker so jih Turki oskrunili bili.

Najhuje se je pa menda godilo Svičinjanom. Dne 14. septembra so se Turki pripodili tudi v to tiho in skrito dolinico. Prebivalci so bežali v tamošnji grad in ga krepko branili; vendar so jih divjaki premagali še tistega dne, grad zažgali, ljudi pa posekali. Kar kupoma je ležalo ubitih; trebalo je več vozov, da so mrtvece odpeljali.

Z velikim trudom in naporom so Turki spravili vozé in topove čez Pesniško dolino, ki je bila vsled vednega deževja podobna jezeru. Prve čete so že dne 14. pridrvile pred Maribor in ga naskočile, da bi si osvojile Dravski most. Dne 16. je glavna vojska došla po mnogih težavah čez hribe, ki se raztezajo od sv. Vršana do Leitersberga. Maribor je bil precej dobro utrjen z okopi, zidom in močnimi stolpi. Meščanje in kmetje so složno branili mesto. Poveljnik jim je bil Slovenec Žiga Višnjegorski. Mariborčani še tedaj niso poznali narodne nestrpnosti. In kako bi tudi? Saj še Hammer-Ambossov ni bilo; pač pa so najodličnejši branitelji mesta bili Slovenci, med katerimi nahajamo nastopna imena: Remenčič, Gladež, Vojha, Hauptmanič, Valih, Jamnik, Toplak, Senekovič, Trajbič, Pivec, Rožman, Čamperl, Tarč, Vitez, Vacič, Kopič. Da je bilo mesto izvečine slovensko, o tem nam svedoči tudi ulica, ki se je zvala „slovenska“. Še le v najnovejšej dobi je moralo izginiti to grozno ime, morda v zahvalo, da so Slovenci nekđaj svojo kri prelivali za Mariborske meščane.

(Dalje prih.)

Smešnica 20. „Lenoba!“, zadere se oče nad sinom, „lenoba, kedaj je že solnce na nebu, a ti še ležiš!“ „Hm“, odvrne sin stezaje se po ležišči, „sem-li jaz kriv, da solnce prej ustane, kakor jaz?“
Fr. Kr.